

Lesbrief Icarus

Wat ontzettend mooi dat jullie als school hebben gekozen voor het project 'De vlucht van Icarus' van de Nederlandse Reisopera. We verheugen ons erop om er een onvergetelijk ervaring van te maken. In deze lesbrief staan een aantal algemene zaken: wat er nodig is voor de uitvoering en wat er per groep wordt verwacht.

Introductie:

Icarus is een opera die door de gehele school wordt gerepeteerd en uitgevoerd, alle groepen zullen zangstukken instuderen en hun deel van de opera invullen bij de uitvoering.

Elke groep zal een eigen scene met een lied spelen/zingen en sommige groepen zullen daarnaast een lied van een andere groep als koor offstage ondersteunen. Er is een flexibele rol voor groep 8. De ervaring leert dat groep 8 minder tijd heeft met muziek en theater vanwege het instuderen van de musical. Groep 8 zal sowieso een belangrijke taak hebben als vertellersrol maar als het eindlied niet haalbaar is dan wordt dit aan andere bovenbouwleerlingen overgedragen. Liefst hebben we natuurlijk dat groep 8 dit zingt.

De opera zal op de uitvoeringsdag worden uitgevoerd. Twee weken voor deze uitvoeringsdag zullen twee workshopdocenten op school komen om elke groep eenmalig tussen de 45 en 60 minuten te instrueren op zang en spel. Deze instructies kunnen gewoon in de klaslokalen of speelruimte (als daar een digibord is) plaatsvinden. Er wordt op deze dag dus niet meer dan 45-60 minuten per groep van het lesprogramma van die dag ontnomen.

Op de uitvoeringsdag zal in de ochtend alles worden doorgenomen met alle groepen in een ruimte die representatief is voor de uitvoering. Soms is dit ook daadwerkelijk de ruimte waar de uitvoering zal plaatsvinden. Dit verschilt per school. In de middag wordt er wel of niet verhuist naar de gymzaal of theater/schouwburg waar de opera wordt gespeeld. Dit vervoer zal door de school zelf moeten worden verzorgd. Op deze dag wordt dus het lesprogramma voor de school in de middag helemaal gevuld door het project. De ochtend verschilt per groep, zie onderstaande voorbeeldroosters.

Tussen het bezoek van de workshopdocenten en de grote uitvoeringsdag zit meestal een week of twee gepland, waarin de groepen alles regelmatig goed kunnen oefenen. Hierin is online ondersteuning.

Op de site www.devluchtvanicarus.nl staan per groep instructiefilmpjes, muziek/tekstfilmpjes en de muziek waarover tijdens de uitvoering wordt gezongen.

Hieronder twee voorbeelden van roosters voor het eerste bezoek en de uitvoeringsdag.

Docentenbezoek

Tijd	Dick	Peter	Opmerking
	Lokaal met digibord	Spellokaal of leeg klaslokaal	
8:30 - 9:30	Groep 1/2	Groep 6	
9:30 – 10:15	Groep 3	Groep 8	
10:15 -10:30	Pauze		
10:30 -11:15	Groep 5	Groep 7	
11:15 - 12:00	Waar nog nodig is.	Groep 4	
12:00– 12:30	lunchpauze		
12:30 – 13:30			
13:30 – 14:00			

Uitvoeringsdag

Tijd	Gymzaal/grote plek waar alle groepen kunnen zitten	Opmerking
8:40 – 8:55	Groep 1/2 en 3 Scene 3	Groep 3 blijft
8:55 – 9:10	Groep 3 Scene 6	
9:10 - 9:25	Groep 4 + 6 Scene 8	Groep 6 blijft
9:25 - 9:40	Groep 6 + groep 7 Scene 9	Groep 7 blijft
9:40 – 10:00	Groep 7 Scene 4 en 7	
10:00 – 10:15	Groep 5 Scene 5	
10:15 - 10:45	Groep 8 + 5 leerlingen v groep 1/2 Scene 2 en 10	
10:45 -11:00	<i>Pauze</i>	
11:00 – 11:30	Alle groepen Scene 1 Overture	
11:30 – 12:15	Pauze en voorbereiden reis naar theater	
12:15 -12:30	Bus naar Theater	
12:45 – 12:55	Attributen uitdelen en uitleg	
12:55 - 13:30	Generale	
13:30 – 13:40	Inloop publiek (evt hoge noog enkele plas)	
13:45 – 14:30	Voorstelling	
14:45	Bus terug naar school	

Icarus, het verhaal

De opera Icarus, geschreven door Dick Dijkman en Peter van Gestel is gebaseerd op de Griekse mythe van Icarus en zijn vader Daedalus. De onderdelen in het oorspronkelijke verhaal van gevangenschap en de dood van Icarus worden losgelaten om het voor alle leeftijden toegankelijk te houden. De thema's van hybris (hoogmoed), vliegen en je meten met het godenrijk blijven zeer belangrijk.

Je kan voor de groep, om het project te introduceren, het filmpje gebruiken waarin Peter het verhaal vertelt of, misschien wel leuker: zelf voorlezen. Bij elk stukje van het verhaal kan je bepaalde vragen aan de groep stellen.

De vlucht van Icarus (om zelf te vertellen)

De vlucht van Icarus is gebaseerd op de Griekse mythe van Icarus (en Daedalus)

Vraag: Wat weten we van Griekenland en de Griekse mythologie? Is er wel eens iemand op vakantie geweest naar Griekenland? Wat eten ze daar?

Het verhaal begint, zoals de mythe, met de zeer begaafde en verwaande Daedalus, de vader van Icarus, die aan iedereen wil laten weten wat een fantastische kunstenaar en wetenschapper hij wel niet is. Hij is beter dan iedereen, en vergeleken bij hem is iedereen maar een peuter. Hij vindt zichzelf zelf slimmer dan ... de goden!

Vraag: Kennen we dat? Dat je beter wilt zijn dan de rest? Soms niet erg... soms wel?

In het oude Griekenland waren een heleboel Goden die woonden op de berg Olympus. Voor alles hadden de grieken wel een god: een god van de donder, een god van de zee, een godin van de zon...

De goden kijken neer op Daedalus en waarschuwen hem voor zijn hoogmoed. Ho ho, een mens is een mens en een god is een god. Deze grens is absoluut. En jij Daedalus, jij voelt je slimmer dan wij? De goden? Schande!

Vraag: Kent iemand een Griekse God? Hoe ziet deze eruit? (welk attribuut heeft deze god(in)?

Icarus, zijn zoon is jarig. Daedalus weet wat hij wil voor zijn zoon: hij wil dat hij gaat vliegen. Net zoals de goden. Natuurlijk zal zijn briljante vader dit wel even kunnen fiksen. Maar halen zij dan niet de woede van de Goden op de hals? Ach, de goden kunnen de pot op. De vleugels worden gemaakt, samen met de vrienden van Icarus, met veren die ze vinden en bijenwas om ze bij elkaar te plakken. Maar nadat de vleugels zijn gemaakt stuurt Daedalus alle vrienden weg; ze horen niet meer bij zijn superzoon die straks kan vliegen.

“Weg jullie!”, roept Daedalus

De goden zien wat er gebeurt en waarschuwen nog een keer.

“Kunnen wij de pot op? Schande! En vliegen is niet voor een mens!

En nog erger! Daedalus, je trekt je zoon mee in je hoogmoed!”

Icarus twijfelt. Hij wil heel graag dat zijn vader trots op hem is maar hij vraagt zich af of hij eigenlijk wel weg wil vliegen van zijn vrienden. Zijn vader dringt aan: "Kom op, je wilt toch dat ik trots op je ben?" Icarus besluit toch te vliegen. Dan hoeft hij ook even niet meer naar het gepraat van zijn vader te luisteren.

Vraag: Snap je dat van Icarus? Zou jij dat ook doen?

Icarus gaat de lucht in en kan zich toch niet bedwingen. Hoe hoger hij vliegt, hoe meer hij zich verheven voelt boven de mensheid. En als hij de wolken voorbij is, dan voelt hij niet eens meer een vogel, nee, dan voelt hij zich meer... "Kijk dan!" roept hij, "ik ben geen mens meer, maar een god!"

Vraag: Wie doet hij hier eigenlijk na? Snap je het van Icarus? Hoog in de lucht je iets anders voelen? En heb je wel eens gehoord van: de appel valt niet ver van de boom?

Icarus is te hoog en voelt zich teveel. Hera, de Godin van de Zon, laat haar stralen extra heet schijnen op de bijenwas zo smelt de was. En de veren vallen uit de vleugels. Icarus schreeuwt, hij kan niet meer in de lucht blijven en stort in de zee.

Deze zee, de Egeïsche zee, wordt ook wel de Icarische zee genoemd.

Daedalus ziet de ramp gebeuren en is ontroostbaar. Hij huult en huult. Hoe had hij dit kunnen doen? Waarom heeft hij zijn zoon de lucht in gestuurd? Tegen alle waarschuwingen in? En smeekt bij de Goden: Het was mijn schuld! Laat Icarus leven! Laat hem niet verdrinken!

Poseidon, de God van de zee, haalt Icarus uit de zee en is bereid hem levend terug te geven aan zijn vader. Maar alleen als deze bereid is een groot offer te brengen. Daedalus geeft toe dat hij beter had moeten weten en dat het meer zijn schuld was dan die van Icarus. Hij zegt: "Ja, ik doe alles wat ik kan doen. Alles".

De goden overleggen. Wat voor straf moet Daedalus krijgen? Aha! Aangezien hij alle andere mensen maar een peuter vond besluiten de Goden hem weer een peuter te maken tot hij z'n les geleerd heeft. En POEF! Zo zit Daedalus daar ineens met een pampers om en met een fopspeen in zijn mond. Hij kan niet eens meer praten. Er komt alleen af en toe "Wèèèh" uit zijn mond. "Zo!" roepen de goden. "Wij besluiten wel hoe lang je nog een peutertje blijft.

Icarus besluit ook iets. Hij besluit dat hij eigenlijk heel blij is zoals hij zelf is, en dat hij helemaal niet hoeft te veranderen in iets dat hij niet is. Bijzonder zijn is leuk, en dat moet je zeker af en toe voelen, maar je hoeft daarvoor niet iemand anders te zijn dan jezelf. En hij stopt snel weer een fopspeen in de mond van zijn vader, anders blijft hij door alles heen janken.

Vraag: Wat het een goede straf? Zo niet, welke straf kan je dan bedenken?

Verdeling van rollen.

Elke groep heeft zijn eigen scene en soms ook een ondersteunende koorrol. In de scenes zijn er hoofdrollen en bijrollen. Om tijd te besparen op dag dat de docenten komen instrueren is het erg prettig als deze rolverdeling al van te voren is gedaan door de leerkrachten. Uiteraard maakt het niks uit of een rol door een meisje of een jongen wordt uitgevoerd. Het personage zelf blijft in het stuk wel mannelijk of vrouwelijk zoals in het script.

Instructiefilmpjes en handige tips.

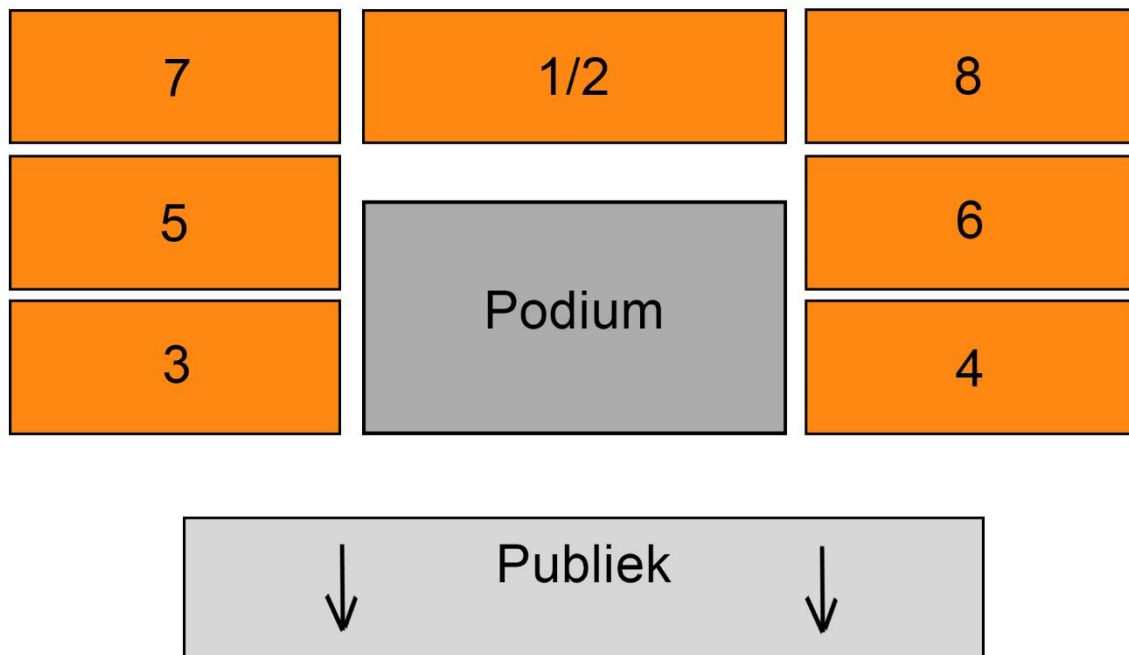
Om de scholen zo goed mogelijk te kunnen helpen is er online een site gebouwd waarin filmpjes en teksten staan om het voorbereiden en de repetitieperiode tussen het bezoek van de workshopdocenten en de uitvoeringsdag zo makkelijk mogelijk te maken. Alles staat op:

www.devluchtvanicarus.nl

De voorstelling.

De voorstelling zal kunnen worden uitgevoerd op een plek waar alle groepen kunnen zitten rond het podium. Dit kan in een theater of schouwburg of in een gymzaal, met genoeg zitplekken voor de leerlingen. Voor deze locatie en de zitplekken zal de school zelf verantwoordelijk zijn. De techniek en versterking zal door de reisopera worden verzorgd.

De opstelling van het podium en de groepen is hieronder aangegeven.

Alle groepen in het kort

Hieronder staat een korte samenvatting van wat er per groep wordt verwacht; welke scenes ze zingen en/of spelen en welke attributen of kleding moet worden aangetrokken of geknutseld.

Alles wordt, per groep, ook nog uitgebreider uitgelegd in de filmpjes op de website. Hiernaast is er natuurlijk ook nog het script zelf, waar alle teksten in staan.

Groep 1/2

Zang en spel:

Scene 1 Ouverture (zang)
Scene 2 (spel 5 leerlingen)
Scene 3 (spel)
Scene 11 refrein eindlied (zang)

Aankleding/attributen:

Scene 3 Knutsel/werkkleding en zaagjes
Scene 2 Icarus: blauw bovenkleding rode hoofdband
Daedalus: rode bovenkleding, baardje
Zeus: Witte kleding, bliksemschicht
Hera: Witte bovenkleding, zon
Poseiding: Witte bovenkleding, schelp (of drietand)

Groep 3

Zang en spel:

Scene 1 Ouverture (zang)
Scene 6 (zang/spel)
Scene 11 refrein eindlied (zang).

Aankleding/attributen:

Scene 6 Icarus: blauw bovenkleding rode hoofdband
Daedalus: rode bovenkleding, baardje
Rest: Geel verjaardagshoedje
Iedereen maakt 1 veer voor de vleugels.

Groep 4

Zang en spel:

Scene 1 Ouverture (zang)
Scene 8 (zang en spel)
Scene 11 refrein eindlied (zang).

Aankleding/attributen:

Scene 8 Iedereen, behalve Icarus, een baardje.
Rode tint bovenkleding.
Icarus: rode hoofdband, blauwe bovenkleding

Groep 5

Zang en spel: Scene 1 Ouverture (zang)
Scene 5 (zang en spel)
Refrein eindlied (zang).

Aankleding/attributen: Scene 5 Iedereen behalve Icarus en Daedalus: geel verjaardagshoedje
Iedereen een kartonnen veer (zie instructie op site)
Icarus: rode hoofdband, blauwe bovenkleding
Daedalus: Baardje, rode bovenkleding

Groep 6

Zang en spel: Scene 1 Ouverture (zang)
scene 9 (zang en spel)
Scene 11 Refrein eindlied (zang)

Aankleding/attributen: Scene 9 Helft groep: kartonnen golven.
Helft groep: kartonnen vogels en wolken op stokken.
Een cutout/pop van Icarus op een stok.

Groep 7

Zang en spel: Scene 1 Ouverture (zang)
Scene 4 + 7 (zang en spel)
Scene 9 (zang) + Scene 11 Refrein eindlied (zang)

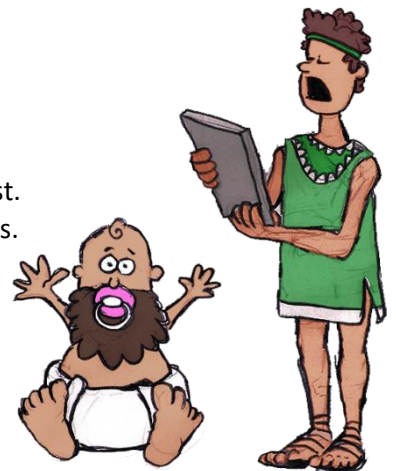
Aankleding/attributen: Scenes Iedereen overwegend witte bovenkleding. Goden
1 x bliksemschicht, 1 x Zon, 1 x schelp (of drietand).
De rest mag een attribuut verzinnen bij hun god.

Groep 8

Zang en spel: Scene 1 Ouverture (zang) + scene 2 + 10 (spel)
Scene 11 Eindlied (zang)

Aankleding/attributen: Scenes Kartonnen kleitabletten met verteltekst.
Groene bovenkleding voor de vertellers.
Scene 10 Daedalus rode bovenkleding

Wij hebben enorm veel zin om dit fantastische project op jullie school te komen begeleiden!